

Sed hec a grammaticis discere oportet. Porro uox lectoris simplex esse debet, et clara. & ad omne pronuntiatiois genus accommodata, plena succo uirili, agrestē, & subrusticum effugiens sonū, non humili, nec adeo sublimis, nō fracta, nō tenera. nihilq̄ fœmineū sonans, nō habens inflata uel adhelantia uerba, nō in faucibus frendentia, nec oris inanitate resonātia, nec aspera frēdētibus dentibus, nō hiātibus labris plāta, sed pressim & equaliter, et leniter et clare p̄nunciata, ut suis quęq; litterę sonis enuncient, & unūquodq; uerbū legittimo accentū decorēt, nec ostētationis causa frangat oratio. Corporis quoq; motū impudentē habere non debet, sed grauitatis speciem, auribus enim et cordi cōsilere debet lector nō oculis, ne potius ex se ipso spectatores magis quā auditores faciat. Vetus opinio est, lectores pronunciādi causa, prēcipuā curram uocis habuisse, ut exaudiri in tumultu possint, unde & dudum lectores precones uel proclamatores uocabantur.

DÉ LIBRIS DVORVM TESTAMENTORVM:

Ca. LIII.

Ronunciantur autem lectiones in Christi ecclesiis de scripturis sanctis, constat autem eadem sacra scriptura ex ueteri lege et noua, Vetus lex illa est, quę data est primū Iudeis p̄ Moysen & prophetas, quę dicit uetus testamentum, Testamentū aut̄ dicitur, quia idoneis testibus, utiq; a prophetis scriptū est atq; signatū, Noua uero lex est euāgeliū quod dicit nouum testamentū, quod p̄ ipsum filiū dei Christū & suos apostolos dedit, Illa lex uetus uelud radix est, hec noua uelud fructus ex radice, Ex lege enim uenitur ad euāgeliū, Siquidem Christus qui hic manifestatus est, ante in lege prēdictus est, Immo ipse locutus in prophetis, sicut scriptum est, qui loquebar, ecce assum legem prēmittens uelud infantibus pedagogum,

m ij

euangeliū uero perfectum uite magisteriū iam adultis omnibus prēstans. ideo in illa operantibus bona terre promittebantur, hīc uero sub gratia ex fide uiuētibus regnum cœlestē tribuitur. Euangelium autem dicitur bonum nuncium, & reuera bonum nuncium, ut qui suscepérint, filij dei uocentur.

HII SVNT ERGO LIBRI VETERIS TESTAMENTI. QVOS SVB AMORE DOCTRINAE ET PIETATIS LEGENDOS, RECEPIENDOS, que ecclesiarum príncipes tradiderunt.

Rimi namqe legis idest Moysi libri quicqe sunt.
p Genesis, Exodii, Leuitici, Numeri, Deuteronos
mij, hos sequuntur historici libri sedecim, Hies
su Nauie scilicet, & Iudiciū libri singuli siue Ruth, Re
gum etiam libri quattuor, Paralipomenon duo, Tobie
quoqe & Hester, et Judith singuli, Esdræ duo, & duo
Machabeorum, sup hos prophetici libri sedecim sunt,
Esaias, Hieremias, Ezechiel, & Daniel, libri singuli, duo
decim quoqe prophetarum libri singuli, & hec quidē
prophetica sunt. Post hec uersuum octo libri habētur,
qui diuerso apud Hebreos metro scribuntur, idest Iob
liber, & liber psalmorum, et prouerbiorum, et ecclesia
stes, & cantica canticorum siue sapientiæ, et ecclesiasticum,
lamentationesqe Hieremie, sic complētur libri ueteris
testamenti quadraginta quinque. Noui autem testamēti
primum quattuor euāgeliā sunt, Mathei, Marci, Luce
Ioannis, hos quattuor decim Pauli apostoli epistole se
quuntur, quib⁹ etiam subiuncte sunt septē canonice
epistole, Iacob⁹, Petri, Ioannis, et Iude⁹. Actus quoqe
duo decim apostolorum, quorum omnium signaculum
est Apocalipsis Ioannis, quod est reuelatio Hiesu Chri
sti, qui omnes libros et tempore concludit & ordine,
hi sunt libri canonici septuaginta duo, & ob hoc Moy

ses septuaginta elegit presbyteros qui prophētiārēt.
ob hoc & Hiesus dominus noster septuaginta duos dī
scipulos prēdicare mandauit. Et quomodo septuagita
due lingue in hoc mundo erāt diffusē. congrue pūdit
spiritus sanctus. ut tot libri essent quot nationes. qbus
populi & gētes ad perficiendā fidei gratiā edificarent.

DE SCRIPTORIBVS SACRO

RVM LIBRORVM.

Ca. LIII.

Eteris autem testamenti. secundum Hebreorū
v traditionem hi scriptores habentur. Primum
Moyses scripsit Pentatheucū. Hiesu Naue edis
dit librum suū. Iudicium autem et Ruth. et Samuelis.
prīmam partem scripsit Samuel. sequentia Samuelis
vslqz ad calcem scripsit Dauid. Malachim totum edidit
Hieremias. nā ante sparsus erat per singulorum regū
historias. Job librum Hebrei Moysen scripsisse putat.
aliū unum ex prophētis. Psalteriū uero scripserūt decē
pphētē. idest Moyses. Dauid. Salomō. Asaph. Ethan.
Idithun. Emā. & filij Chorē. idest Asir. Elchana. Ephias
sab. Sunt qui & Esdras. et Aggeum. & Zachariam
scripsisse dicant. Salomon scripsit Proverbia. et Eccles
iasten. et Cantica cantorum. Esaias scripsit librum
suum. cum lamentationibus eius. Viri sinagogē sapiē
tes scripserunt Ezechielem. Danielem. et Paralipome
non. & Ester. Esdra scripsit librum suum. Omnes autē
hos libros idem Esdra post incēsam legem a Chaldeis
dum Iudei īgressi fuissent in Hierusalē. diuino aflatū
spīritu reparauit. cunctaqz prophētarum uolumina. q
fuerāt a gentibus corrupta correxit. totumqz testamē
tum in uiginti duos libros constituit. ut tot libri essent
in lege. quot habentur et litterē. Primum post Esdram
editionem de hebreo ī grēcum septuaginta interpre
tes ediderunt. sub Ptholomeo Aegiptiorum rege. suc
cessore Alexandri. qui ī legēdo studiosus fuit. oīmqz

m iij

